

LASVA VALLA ÜLDPLANEERING

SELETUSKIRI

2013

SISUKORD

1.	Sissejuhatus ja õiguslik taust.....	4
1.1	Planeeringu eesmärk.....	4
1.2	Planeeringu koostamise õiguslik alus.....	5
1.3	Planeeringu ala.....	5
1.4	Planeeringu seos teiste strateegiliste dokumentidega.....	6
2.	Planeeringu lahendus.....	7
2.1	Lasva valla ruumilise arengu põhimõtted.....	7
2.2	Detailplaneeringu koostamise kohustusega alad.....	8
2.2.1	Õigusaktidega sätestatud detailplaneeringu koostamise kohustusega alad.....	8
2.2.2	Planeeringuga määratavad detailplaneeringu koostamise kohustusega alad.....	8
2.3	Tiheasustusega alad.....	9
2.4	Üldised maakasutuse kitsendused.....	9
2.4.1	Keskkonnakaitselised kitsendused.....	9
2.4.1.1	Õigusaktidega sätestatud keskkonnakaitselised kitsendused.....	9
2.4.1.2	Planeeringuga määratavad keskkonnakaitselised kitsendused.....	10
2.4.1.3	Planeeringuga määratavad huviväärsused ja nende kaitsenõuded.....	12
2.4.2	Muinsuskaitse.....	13
2.4.2.1	Õigusaktidega sätestatud muinsuskaitsealased kitsendused.....	13
2.4.3	Tehnilise infrastruktuuri ekspluateerimiseks vajalikud kitsendused.....	13
2.4.3.1	Õigusaktidega sätestatud kitsendused.....	13
2.4.3.2	Planeeringuga määratavad kitsendused.....	14
2.4.4	Maaparandussüsteemide ekspluateerimiseks vajalikud kitsendused.....	14
2.4.4.1	Õigusaktidega sätestatud kitsendused.....	14
2.4.4.2	Planeeringuga määratavad kitsendused.....	14
2.5	Ranna ja kalda ehituskeeluvööndi suurendamine ja vähendamine.....	14
2.6	Maakasutuse juhtotstarbed.....	14
2.6.1	Üldkasutatava hoone maa (AA).....	14
2.6.1.1	Juhtotstarbe seletus.....	14
2.6.1.2	Kasutamise- ja arendamistingimused.....	15
2.6.2	Elamumaa (EV, EK).....	15
2.6.2.1	Juhtotstarbe seletus.....	15
2.6.2.2	Kasutamise- ja arendamistingimused.....	15
2.6.3	Kaubandus-, teenindus- ja büroohonete maa (B).....	15
2.6.3.1	Juhtotstarbe seletus.....	15
2.6.3.2	Kasutamise- ja arendamistingimused.....	16
2.6.4	Tootmismaa (TT, OT).....	16
2.6.4.1	Juhtotstarbe seletus.....	16
2.6.4.2	Kasutamise- ja arendamistingimused.....	16
2.6.5	Jäätmeäitluse maa (OJ).....	16
2.6.5.1	Juhtotstarbe seletus.....	16
2.6.5.2	Kasutamise- ja arendamistingimused.....	17
2.6.6	Puhke- ja virgestusmaa (PP).....	17
2.6.6.1	Juhtotstarbe seletus.....	17
2.6.6.2	Kasutamise- ja arendamistingimused.....	17
2.6.7	Raudteemaa (LR).....	17
2.6.7.1	Juhtotstarbe seletus.....	17
2.6.7.2	Kasutamise- ja arendamistingimused.....	18
2.6.8	Teemaa (LT).....	18
2.6.8.1	Juhtotstarbe seletus.....	18

2.6.8.2 Kasutamis- ja arendamistingimused.....	18
2.6.9 Veeala (V)	18
2.6.9.1 Juhtotstarbe seletus	18
2.6.9.2 Kasutamis- ja arendamistingimused.....	18
2.6.9.3 Planeeringuga kavandatud objektid	19
2.6.10 Põllumajandusmaa (MP) ja metsamajandusmaa (MM).....	19
2.6.10.1 Juhtotstarbe seletus	19
2.6.10.2 Kasutamis- ja arendamistingimused.....	19
2.6.11. Mäetööstusmaa (MT).....	19
2.6.11.1 Juhtotstarbe seletus.....	19
2.6.11.2 Kasutamis- ja arendamistingimused	19
2.7 Munitsipaalomandisse taotletavad maaüksused	20
2.8 Soovituslikud meetmed kuritegevusriskide ennetamiseks.....	20
3. LISAD.....	22
3.1. Lasva valla maakasutus kaart M 1:25 000	23
3.2. Väljavõtte detailplaneeringu kohustusega aladest kaart M 1:6000.....	24
3.3. Väljavõtted muinsuskaitsealuste objektide aladest kaart M 1:6000.....	25
Lisa 3.4 . Lasva valla kultuurimälestised, nende seisukord ja soovitusel korrastamiseks	26

1. Sissejuhatus ja õiguslik taust

Üldplaneering tähendab eelkõige kokkuleppeid. Selle koostamise käigus üritati leida parim lahendus vastuoludele, mis eksisteerivad erinevate huvide esindajate vahel, näiteks riigi, valla üldsuse ja vallas olevate erinevate huvigruppide vahel. Kehtestatud planeering saab edaspidi olema aluseks detailplaneeringute koostamisele detailplaneeringu koostamise kohustusega aladel ja juhtudel ning maakorraldusele ja projekteerimistingimuste väljaandmisele väljaspool detailplaneeringu koostamise kohustusega alasid.

Üldplaneeringuga määratakse valla üldised arengusuunad ning maakasutus- ja ehitustingimused. Planeering tugineb valla arengukavas paika pandud eesmärkidel ja strateegiatel.

Lasva Vallavalitsuse poolt oli planeeringu lahenduste läbivaatamiseks ja töö koordineerimiseks moodustatud juhtrühm järgmises koosseisus:

- Juris Juhanso juhtrühma esimees
- Mart Keerutaja juhtrühma aseesimees
- Arno Kirsimägi
- Kati Orav
- Jaan Rööberg
- Räni Huul
- Ave Tamra
- Peeter Viiard
- Martti Zeiger
- Anne Mägi
- Arvo Rätsepp
- Ain Lõiv
- Margus Küppas

Avalikkuse ja teiste huvitatud isikute kaasamine toimub läbi avalike arutelude.

Planeeringu vormistajaks on Lõuna-Eesti Varahaldus OÜ planeerijad Jane Asper (EPMÜ diplom nr BD 002361) ja Taavi Taavet (Eesti Maaülikool diplom nr LD 001644).

Käesoleva planeeringu kaardimaterjali koostamiseks on alusplaanina kasutatud Võru Maavalitsuse poolt väljastatud Lasva valla kaarti.

1.1 Planeeringu eesmärk

Lasva valla üldplaneeringu (edaspidi nimetatud Planeering vastavas käändes) eesmärgid tulenevad planeerimisseaduse § 8.

Arvestades valla arengukava ja maakorralduslikke tingimusi on käesoleva planeeringu põhilisteks eesmärkideks :

- kehtivate maakasutuspiirangute selgitamine;
- säilitamist ja täiendavat kaitset vajavate objektide selgitamine;
- lahendada keskkonnakaitset puudutavad probleemid, vee ning reoveekäitlus,
- ettepanekute tegemine maade ratsionaalse kasutamise korraldamiseks;
- tootmis- ja äritegevuse tarbeks vajalike maade selgitamine;

- elamuehituseks sobivate maade selgitamine ja ehitusalade määramine;
- luua võimalused puhkemajanduse ja sotsiaalsektori arenguks;
- üldiste hoonestamis põhimõtete ja -tingimuste määramine eesmärgiga tagada uushoonestuse sobivus olemasolevaga;
- kergliikluseks vajalike rajatiste selgitamine;
- munitsipaalomandisse taotletavate maade selgitamine.

Käesoleva Planeeringuga soovitakse leida sobivaim lahendus piirkonna maa kasutamiseks. Eesmärk on säilitada väljakujunenud asustusstruktuure, maastikulist omapära ja piirkonnale omast taimestikku.

1.2 Planeeringu koostamise õiguslik alus

Planeeringu koostamise õiguslikuks aluseks on Lasva Vallavolikogu 18. mai 2004. a määrus nr. 9, millega algatati Lasva valla üldplaneeringu koostamine.

1.3 Planeeringu ala

Planeeringu alana mõistetakse Lasva valla territooriumi vastavalt allolevale skeemile.

Lasva vald paikneb Võru maakonna kirdeosas Võru linna lähedal. Valda läbivad Võru–Obinitsa, Pindi-Verijärve ja Võru–Räpina maantee ning Valga-Koidula raudteeliinid. Valla piirinaabriteks on Võru maakonnas Võru ja Vastseliina vald ning Põlva maakonnas Laheda, Orava ning Veriora vald.

1.4 Planeeringu seos teiste strateegiliste dokumentidega

• **Võru maakonna planeering**

Väljavõtted

Maakonnaplaneeringuga on:

- kujundatud maakonna üldine territoriaal-majandusliku arengu strateegia ja kontseptsioonid;
- tasakaalustatud riiklikud ja kohalike huvid;
- kujundatud kestva ja säästva arengu alused, mis on seotud territoriaal-majandusliku arenguga;
- seotud majanduslik ja territoriaalne planeerimine;
- suunatud asustust, määratud tiheasustuse ja hajaasustusega alad;
- määratud üldised põhimõtted väärtuslike põllumaade, maastike ja looduskoosluste säilimiseks;
- määratletud maa- ja veealade üldiste kasutamistingimuste ja territooriumi funktsionaalse tsoneerimise põhialused;
- määratletud loodusvarade kasutamistingimused;
- määratletud põhiliste teede, raudteede ja tehnovõrkude trasside, sadamate, lennuväljade ja muude tehnorajatiste paigutused;
- esitatud ettepanekud kasutamistingimuste täpsustamiseks kaitsealadel või uute kaitsealade loomiseks;
- määratud puhkealad ja nende kasutamistingimused.

Seos planeeringuga

Üldplaneeringuga viiakse läbi territooriumi majanduslik tsoneerimine ja määratletakse erinevate piirkondade majanduslikud põhifunktsioonid. Üldplaneeringuga selgitatakse välja väärtuslikud põllumaad, maastikud ja looduskooslused ning töötatakse välja vastavad meetmed nende säilitamiseks. Lähtuvalt piirkondlikest iseärasustest täpsustatakse maa- ja veealad ja nende kasutustingimused ning territooriumi funktsionaalsed põhialused. Kultuurilise väärtusega objektide kaitseks seatakse eritingimused.

- **Võrumaa maakonnaplaneeringu teemaplaneering “Asustust ja maakasutust suunavad keskkonnatingimused”**

Väljavõtted

Teemaplaneeringuga on moodustatud roheline võrgustik, määratud väärtuslikud maastikud ja kõrge viljelusväärtusega põllumaad. Nimetatud aladele on seatud kasutustingimused.

Seos planeeringuga

Käesoleva planeeringuga on täpsustatud rohelse võrgustiku, väärtuslike maastike ja kõrge viljelusväärtusega põllumaade piire ning kasutustingimusi.

- **Võru maakonna sotsiaalne infrastruktuur**

Väljavõtted

Planeeringu põhieesmärgina on välja töötatud maapiirkondades sotsiaalsete teenuste kättesaadavuse tagamiseks otstarbekaimad lahendid.

Seos planeeringuga

Planeering on analüütiline tugi üldplaneeringu koostamisel ning tegevuste kavandamisel.

- **Lasva valla arengukava 2011-2020+**

Väljavõtted

Loodusvarad - Lasva valla arendamisel on oluline säilitada olemasolevad loodus- ja kultuuriloolised ressursid. Seetõttu on valla edasisel arendamisel oluline määratleda maa kasutamise tingimused kogu valla territooriumil.

Ettevõtlus ja turism - Luua tingimused ettevõtluse ja turismi arenguks.

Külaelu - Läbi kultuuri-, ja sporditegevuse mitmekesistamise pakkuda vallakodanikele aktiivse vabaaja veetmise võimalusi. Väärtustada kultuuri, traditsioone ja tervislikke eluviise.

Infrastruktuur – Vajadustele vastava jalg- ja jalgrattateede võrgustiku rajamine. Kaasaegsete sidevõrkude kasutuselevõtt (mobiil, internet, tavatelefon). Kaasaegsetele standarditele vastavate elektrivõrkude ja alajaamade väljaehitamine. Ühisvee- ja kanalisatsiooni arengukava elluviimine. Hajaasustuse joogi- ja reovee probleemide lahendamine.

Keskkonnakaitse – Säätliku, kauni ja sõbraliku elukeskkonna säilitamine ja hoidmine.

Seos planeeringuga

Planeering aitab kaasa arengukavas seatud eesmärkide elluviimisele.

2. Planeeringu lahendus

2.1 Lasva valla ruumilise arengu põhimõtted

Arvestades valla tulevikus kehtestavat üldplaneeringut, sotsiaalmajanduslikku arengukava ja maareformi tingimusi on käesoleva planeeringu põhilisteks eesmärkideks :

- lahendada keskkonnakaitset puudutavad probleemid, vee- ning reoveekäitlus laiendades ehitustegevust eelkõige väljakujunenud külakeskustesse;
- reserveerida ehitusmaad tihedamalt hoonestatud olemasolevate elumumaade laienduse näol;
- reserveerida kaubandus-, teenindus- ja büroohoonete ehitusmaad väljakujunenud külakeskustesse olemasolevate kaubandus-, teenindus- ja büroohoonete laienduse näol;
- reserveerida tootmis- ja tööstusehitiste maad väljakujunenud tootmisüksuste ja -keskuste lähialadele;
- teha ettepanekuid maade ratsionaalseks kasutamiseks;

- hoonestuspõhimõtete ja -tingimuste väljatöötamine, et uus hoonestus sobituks olemasoleva hoonestusega ja järgitakse väljakujunenud külamaatiku mustreid;
- detailplaneeringule täpsustatud lähteandmete koostamine;
- selgitada kehtivad piirangud maakasutusele;
- selgitada munitsipaalmaad;
- reserveeritakse täiendavaid alasid avalikuks kasutuseks (perspektiivsete puhke-, spordi-, kogunemis- jms ehitistele);
- kultuurilise väärtusega objektide, mis ei ole muinsuskaitse alla võetud, säilitamiseks seatakse eritingimused;
- uushoonestuse rajamisel tagatakse selle sobitumine olemasolevaga.

2.2 Detailplaneeringu koostamise kohustusega alad

Detailplaneeringu koostamise kohustusega alade alla on koondatud kõik alad ja juhud, mille korral on detailplaneeringu koostamine kohustuslik. Eraldi on toodud teiste õigusaktidega kehtestatud detailplaneeringu koostamise kohustusega alad ja juhud (vt Õigusaktidega sätestatud detailplaneeringu kohustusega alad) ning käesoleva Planeeringuga määratud detailplaneeringu koostamise kohustusega alad ja juhud (vt Planeeringuga määratavad detailplaneeringu kohustusega alad).

Detailplaneeringu kohustusega aladeks on planeeringuga määratud Lasva, Kääpa ja Pässä külad.

2.2.1 Õigusaktidega sätestatud detailplaneeringu koostamise

kohustusega alad

- Detailplaneeringu koostamine on kohustuslik planeerimisseaduse § 3 lõikes 2 nimetatud aladel ja juhtudel.

2.2.2 Planeeringuga määratavad detailplaneeringu koostamise

kohustusega alad

Detailplaneeringu koostamise kohustusega aladeks määratakse:

- Lasva ja Paidra järve piiranguvöönditesse jäävad alad (vt kaart);
- järgmiste juhtotstarvetega maaüksused (vt kaart): elamumaa (EV, EK), üldkasutatava hoone maa (AA), tootmismaa (TT), kaubandus-, teenindus-, ja büroohonete maa (B).

Ülalpool nimetatud aladel on detailplaneeringu koostamine kohustuslik järgmistel juhtudel:

- 1) uute hoonete, välja arvatud üksikelamu kõrvalhooned, suvila kõrvalhooned ja aiamaa kõrvalhooned ning teised kuni 60 m² ehitusaluse pindalaga väikehooned, ehitusprojekti koostamise ja püstitamise aluseks;

- 2) olemasolevate hoonete, välja arvatud üksikelamu, suvila ja aiamaa ning nende kõrvalhooned, maapealsest kubatuurist üle 33 protsendi suuruse laiendamise ja selle ehitusprojekti koostamise aluseks;

- 3) maa-alade kruntideks jaotamise korral.

Detailplaneeringu koostamine on kohustuslik mistahes ehitise püstitamiseks, mille kõrgus maapinnast on 20 meetrit või enam.

2.3 Tiheasustusega alad

Käesoleva planeeringuga määratakse tiheasustusega aladeks maareformi seaduse tähenduses **Lasva, Kääpa ja Otsa külad** (vt kaart), millel rakendatakse ainult maareformi seaduse tähenduses seatud eritingimusi.

2.4 Üldised maakasutuse kitsendused

Üldiste maakasutuse kitsenduste alla on teemade kaupa koondatud kõik maakasutuse kitsendused. Eraldi on toodud teiste õigusaktidega kehtestatud kitsendused (vt Ülevaade kehtivatest õigusaktidest) ja käesoleva Planeeringuga määratud kitsendused (vt Planeeringuga määratud). Nendele lisaks kehtivad käesoleva Planeeringuga määratud kasutamise- ja arendamistingimused maakasutuse juhtfunktsioonide lõikes (vt punkt 2.6).

2.4.1 Keskkonnakaitselised kitsendused

2.4.1.1 Õigusaktidega sätestatud keskkonnakaitselised kitsendused

Kaitstavate loodusobjektide, ranna ja kalda piiranguvööndis tegutsedes tuleb lähtuda looduskaitseseadusest, veeseadusest ja maapõueseadusest (vt kaart). Planeeringu alas paiknevad järgmised looduskaitseobjektid-

Natura 2000 alad:

- Haanja loodus- ja linnuala (Haanja looduspark)
- Karsna järve loodusala (Karsna järve hoiuala)
- Kärnjärve loodusala (Kärnjärve hoiuala)
- Lasva tammiku loodusala (Lasva tammiku hoiuala)
- Vöhandu jõe ürgoru loodusala (Vöhandu jõe hoiuala).
- Lisaks veel Meenikunno loodus- ja linnuala (Meenikunno maastikukaitseala) ja Kuulmajärve loodusala (Kuulmajärve maastikukaitseala), mille piirid ühtivad Lasva valla piiriga.

Üksikobjektid:

- Kärnsna kadakas
- Toborna pettai

Väärtuslikud maastikud:

Rõuge-Haanja-Kütiorg– riikliku tähtsusega väärtuslik maastik, mille põhiosa langeb kokku Haanja looduspargi territooriumiga. Iseloomulik kuppelmaastik, hästi säilinud ajaloolise hoonestusstruktuuriga, kaunite loodusvaadete ja järvistutega, ajalooliskultuuriline tervik.

Paidra-Pindi– maakondliku tähtsusega väärtuslik maastik. Maastikuala tuumiku moodustavad Pindi mõisa ajalooline keskus alates Vöhandu jõel asetsevast Paidra vesiveskist kuni ümber Paidra järve asuva puhkealani.

Kääpa– kohaliku tähtsusega väärtuslik maastik. Ala paikneb kahel pool Vöhandu jõge, ajalooliste kääbastike paiknemiskoht. Käesoleva üldplaneeringuga on Kääpa väärtusliku maastiku piiridest välja arvatud Võru-Räpina maanteest lõunapoole jääv osa, kus asuvad nõukogude ajal ehitatud viljakuivati hooned. Antud alalt ei avane ühtegi tähelepanu vääriivat vaadet.

Tsolgo– kohaliku tähtsusega väärtuslik maastik. Ajaloolise paikkondliku väärtusega asula Tsolgo järvistu ümbruses.

Väärtustatud vaatega maastikud

Kuningamägi- paikneb Mõrgi küla lähedal, Väimela-Kääpa kõrvalmaantee ääres. On ajalooline paik.

Vaatekoht Haanja kõrgustikule ja ümbruskonnale- paikneb Voki-Tamme külas, Kääpa-Obinitsa-Võmmorski-Petseri kõrvalmaantee ääres.

2.4.1.2 Planeeringuga määratavad keskkonnakaitselised kitsendused

Käesoleva Planeeringuga täiendavate objektide riikliku kaitse alla võtmise ettepanekut ei tehta.

Vastavalt Võrumaa maakonnaplaneeringu teemaplaneering "Asustust ja maakasutust suunavad keskkonnatingimused" on roheline võrgustiku määramise eesmärgiks võimaluste tagamine loodusliku iseregulatsiooni säilimiseks – ökosüsteemide ja liikide kaitseks.

Üldplaneeringuga on rohevõrgustiku piire täpsustatud ja määratakse alljärgnevad kasutustingimused roheline võrgustiku aladele, kõrge viljelusväärtusega põllumaadele, väärtuslikele maastikele ja väärtustatud vaatega maastikele (vt kaart):

Rohelise võrgustiku tugiala (vt kaart) kasutustingimused

- looduslike ja/või poollooduslike alade osatähtsus ei tohi langeda alla 90%;
- metsa majandamine on võimalikult ala ökoloogilist eripära ja olusid arvestav ning lähtub heast metsamajandamise tavast (säätva metsanduse põhimõtetest). Kaitsealuste liikide elupaikades tohib teha metsaraiet vaid kaitsekorralduskavas planeeritud kohtades ja ulatuses;
- veekogude seisundi parandamiseks ja toitainetega rikastumise vähendamiseks tuleb säilitada kaldapuistud jõgede ja ojade kallaste veekaitsevööndis;
- tuleb vältida veekogude vee omadusi halvendavaid tegevusi;
- ehitusalade valikul ei tohi seada ohtu roheline võrgustiku toimimist;
- tagada vääriselupaikade ja haruldaste taimekoosluste säilitamine;
- hoiduda vääriselupaikades majandamisest ning surnud puid ega lamapuitu mitte eemaldada.
- enne asustuse laienemist ja maakasutuse muutmist tugialadel hinnatakse selle mõju keskkonnale ja roheline võrgustiku toimimisele;
- olemasolevate kaevanduste kasutamine jätkub kavandatud ulatuses nende ammendumiseni;
- olemasolevate kaevanduste laienemine peab lähtuma roheline võrgustiku paiknemisest. Keskkonnamõju hindamise vajalikkuse või mittevajalikkuse üle karjääri avamisel või uuringu tegemisel otsustab loa andja (Keskkonnaministeerium või Keskkonnaamet);
- infrastruktuuri objektide kavandamisel peab vältima tugialade killustumist;
- soosida ökoturismi (rajatise ja tegevusi).

Rohelise võrgustiku koridori (vt kaart) kasutustingimused

- rohelistes koridoris säilitatakse üldjuhul olemasolevaid looduslikke alasid;
- uute ehitusalade planeerimisel tuleb silmas pidada, et ei häiritaks roheline võrgustiku toimimist. Asustuse kavandamisel ei tohi läbi lõigata roheline võrgustiku koridore või tuleb leida samaväärne asenduskoridor;
- piirdeid tohib üldjuhul rajada vaid õuealade ümber;
- veekogu tõkestamisel elustiku migratsioonitingimuste hindamine ja selleks vajalike rajatiste kavandamine. Vältida üldjuhul paisude rajamist roheline võrgustiku tugialadele ja roheline koridori staatuses olevatele vooluveekogudele, kui see

halvendab rohevõrgustiku toimimist.

- rohelise võrgustiku aladel uute karjäärade rajamisel on soovitatav kaevandamisega tegeleva ettevõtja koostada kasutuskava ning esitada see kohalikule omavalitsusele. Kaevandamisega tegelev ettevõtja esitab kohalikule omavalitsusele kasutuskava asemel majandus- ja kommunikatsiooniministri 01.12.2003 määruse nr 251 kohaselt koostatud arengukava.

Rohevõrgustiku konfliktaladena käsitletakse piirkondi, kus maakasutuslik iseloom takistab või võib tulevikus takistada rohelise võrgustiku pidevuse säilimist ja üldist toimimist. Sellisteks probleemseteks kohtadeks on eelkõige suure liikluskoormusega teed, kasutuses olevad karjäärid ja maardlad, asustus- ja tööstuspiirkonnad ning nende võimalikud laienemisalad.

Rohelise võrgustiku alad, väärtuslikud maastikud ja väärtuslikud põllumaad ei ole takistuseks kaevandamislubade taotlemisel ja andmisel õigusaktides sätestatud korras ja tingimustel.

Rohevõrgustiku konfliktaladest tulenevalt on rohevõrgustiku täiendavad maakasutuspiirangud järgnevad:

- uute teede rajamise ja/või olemasoleva teedevõrgu laiendamise lahendused peavad tagama looduslikele kooslustele võimalikult harjumuspärase elutingimused. Loomade sõiduteele sattumise või õnnetusjuhtumite vältimiseks tuleb maanteetrassi lõikumisel loomade rännuteedega tarvitusele võtta erimeetmed – kiirusepiirangud, hoiatusmärgid, võrkaiad, ulukitunnelid, ökosillad jne;
- raudteede kapitaalremondi kavandamisel tuleb eraldi käsitleda loomade liikumisteid lähtuvalt rohelises võrgustiku aladest ja koridoridest ning leida võimalusi väikeloomade liikumislüüside rajamiseks;
- uute ulatuslike elamu- ja tootmisalade, prügilate rajamist rohelise võrgustiku aladele tuleb igal juhul vältida;
- rabade kasutuselevõtmisel turba kaevandamiseks tuleb lähtuda planeeritud rohelisest võrgustikust ja võrgustikuga haaratud alad tuleb jätta kaevandamisest välja või seal pärast kaevandamise lõpetamist loa alusel rekultiveerida alad ning lülitada tagasi võrgustiku koosseisu.

Kõrge viljelusväärtusega põllumaade (vt kaart) kasutustingimused

- kõrge viljelusväärtusega põllumaad säilitatakse avatud maastikuna, nende metsastamine vms maastiku avatust kaotav tegevus peab toimuma üldplaneeringu alusel;
- olemasolevaid maaparandussüsteeme säilitatakse ja hooldatakse.

Väärtuslike maastike (vt kaart) kasutustingimused

Kultuurmaastike kaitse eeldab ühest küljest majandustegevuse ja uute rajatiste hoolikat planeerimist, et ei hävitataks olemasolevaid väärtusi. Teisest küljest saab kultuurmaastikku kaitsta ainult sihipärase hooldusega. See tähendab nii maakasutuse suunamist kõlvikute kaupa, kui üksikute maastikuelementide kaitset, hooldust ja võimaluse korral ka taastamist.

Väärtuslike maastike kaitse ja hoolduse eesmärgiks on:

- säilitada looduslike ja poollooduslike alasid, elupaiku ja maastikuelemente;
- taastada ja säilitada traditsioonilisi elemente, struktuure ja maakasutust;
- võimaluse korral taastada ja säilitada põllumajandusmaastiku avatust ja vaateid väärtuslikele elementidele;

- *igati tuleb soodustada kohalikku initsiatiivi maastike hooldamisel ja rikastamisel positiivsete elementidega;*
- *korrastada ja hooldada intensiivselt kasutatavaid puhkealaseid nii, et nende väärtus küllastajate suure arvu tõttu ei kannataks.*

Väärtuslike maastike kasutustingimused

- *uue kompaktse hoonestusala rajamisel hajaasustusega alale on vajalik koostada detailplaneering;*
- *hoonete ehitamisel või ümberehitamisel tuleb säilitada ja sobitada paikkonnale omaseid hoonemahte, arhitektuurilisi elemente ning jälgida konkreetse piirkonna ajaloolisi ehitustraditsioone. Tööstus- ja ärihooned jms hooned tuleb sobitada maastikku, et need ei rikuks maastiku ilmet;*
- *veekogude looduslik välisilme tuleb säilitada. Veekogude kaldal asuvatele vaatamisväärsustele tuleb tagada juurdepääs. Soovitav on vaadete avamine veekogult kallastele. Looduslikel veekogudel tuleb säilitada olemasolevad voolusängid;*
- *säilitada puis- ja luhaniidud.*

Väärtustatud vaatega maastike (vt kaart) kasutustingimused

Väärtustatud vaatega maastikul on ehitustegevus üldjuhul keelatud. Ehitustegevuse piiramise eesmärgiks on säilitada ehitustegevusest puutumatu ja vaatelisest seisukohast oluline avatud maastik. Ehitustegevust võib erandjuhul lubada vallavalitsuse kaalutusotsusega.

- *Uusi elemente (hooneid, rajatisi) ja maakasutust tuleb sobitada olemasolevaga nii, et ei tekiks häirivat ebakõla ega rikutaks pöördumatult maastiku iseloomulikke väärtusi;*
- *Hoonete ehitamisel või ümberehitamisel tuleb säilitada ja sobitada paikkonnale omaseid hoonemahte, arhitektuurilisi elemente ning jälgida konkreetse piirkonna ajaloolisi ehitustraditsioone.*

2.4.1.3 Planeeringuga määratavad huviväärsused ja nende kaitsenõuded

Kultuurilise- ja ajaloolise väärtuse säilitamise ja turismi arendamise eesmärgil kehtestatakse järgmiste objektide (edaspidi eraldi nimetatud Huviväärsus ja koos nimetatud Huviväärsused vastavas käändes) ja nende lähialade osas eritingimused (vt kaart):

- *Tsolgo aheljärvestik;*
- *Reinu hiidkadakas Karsna järve ääres;*
- *Paidra küla Metsavenna, Lasva, Tsolgo, Kütõru ja Kääpa matkarajad;*
- *Võru-Räpina ja Tsolgo-Paidra maantee ristumiskoha lähedal asuv Paidra järv;*
- *Tõutsimäe Külatähetorn;*
- *Lasva Veetorn;*
- *Mõrgi linnamägi;*
- *Haanja kõrgustik Noodasküla kandis;*
- *Kütiorg ja Noodasjärv;*
- *Küti Mäeveski;*
- *Kütõru Avatud Ateljee ja Maakunstipark;*
- *Tammetsõõri ohvrikivi ja seitse 180-300 aasta vanust tamme ning Ilmamäe ohvriallikas;*
- *Pindi kirik ja kalmistu;*
- *Võhandu jõe valgala oma mitmekesisusega.*

Huviväärsuste ja nende lähialade osas määratakse alljärgnevad tingimused:

- *Maastiku ilmet, hoonestust ja haljastust muutva tegevuse korral Huviväärsusele või selle juurde kuuluvale ehitisele lähemal kui 100 m (edaspidi nimetatud Huviväärsuse lähiala) peab sellise tegevuse kooskõlastama Lasva Vallavalitsusega.*
- *Mistahes tegevus Huviväärsuse lähialal peab lähtuma põhimõttest tagada Huviväärsuse eksponeerimine ja säilimine (vaadete avatus, juurdepääsu tagamine, tolmu vältimine jne.). Uusehitised ning –haljastus peavad tingimusteta sobima Huviväärsusega (arhitektuurilised lahendused, värvitoonid jne.).*
- *Huviväärsustega otseselt seotud tegevuste korral tuleb tagada Huviväärsuse säilimine vähemalt samas seisus, millises see on enne tegevuse algust.*

Enim külastatavate objektide juurde tuleks paigutada infostendid ja ümbruse prahistamise vältimiseks prügikastid. Vaated huviväärsustele tuleb hoida avatud. Tagada tuleb avalik juurdepääs mälestistele ja huviväärsustele.

2.4.2 Muinsuskaitse

Mälestiste (vt kaart) kaitsevööndis tegutsedes tuleb lähtuda muinsuskaitseseadusest. Üldplaneeringuga objektide kaitsereežiime ei täpsustata

Mälestiste läheduses kergliiklusteede täpsed asukohad selgitatakse välja eeluuringute käigus ja määratakse detailplaneeringuga, enne mälestiste reg nr 13479-13480 ja 13454-13478 alale perspektiivse kergliiklustee trassi määramist teostada arheoloogilised eeluuringud.

2.4.2.1 Õigusaktidega sätestatud muinsuskaitsealased kitsendused

Planeeringu alal paiknevad järgmised mälestised:

- *Pindi kalmistu (reg. nr. 5707);*
- *II maailmasõjas hukkunute ühishaud (reg. nr.5706);*
- *Kalmistu "Kuupomägi" (reg. nr. 13515);*
- *Kiviaja asulakohad „Villa I“, "Villa II" ja „Villa III“ (reg. nr-itega vastavalt 13511, 13513, 13514)*
- *Villa küla, Mäe kalmistu (reg. nr. 13512)*
- *Kääpad (reg. nr-tega 13404 kuni 13486; 13488 kuni 13490; 13493 kuni 13510)*
- *Mõrgi küla linnus (reg. nr. 13486)*
- *Ohvrikivi (reg nr. 13487)*
- *Kiviaja asulakoht (reg. nr. 13403)*
- *Asulakoht (reg. nr. 13402)*
- *Ohvriallikas "Ilmamäe allikas" (reg. nr. 13401)*
- *Ohverdamiskoht "Tammetsoor", "Tammelump" (reg. nr. 13400)*

2.4.3 Tehnilise infrastruktuuri ekspuaterimiseks vajalikud kitsendused

2.4.3.1 Õigusaktidega sätestatud kitsendused

Tegutsedes konkreetse infrastruktuuri objekti kaitsevööndis, tuleb lähtuda järgmistest õigusaktidest:

- *Tee kaitsevööndis – teeseadus;*
- *Raudtee kaitsevööndis – raudteeseadus;*
- *Elektripaigaldise kaitsevööndis – elektriõhutuseseadus;*
- *Gaasipaigaldise kaitsevööndis – küttegaasi ohutuse seadus;*
- *Surveseadme kaitsevööndis – surveseadme ohutuse seadus;*
- *Ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni kaitsevööndis - ühisveevärgi- ja kanalisatsiooni seadus;*

- *Liinirajatise kaitsevööndis – elektroonilise side seadus.*

2.4.3.2 Planeeringuga määratavad kitsendused

Käesoleva Planeeringuga määratakse avalikult kasutatavateks teedeks kõik Planeeringu kaardil (vt kaart) „kohalik tee“ leppemärgiga tähistatud teed.

Käesoleva Planeeringuga määratakse järgmised kaitsevööndite ulatused:

- *Kohaliku maantee kaitsevööndi laius mõlemal pool sõiduraja telge ja mitme sõiduraja korral mõlemal pool äärmise sõiduraja telge on 20 meetrit;*
- *Kohaliku tee/tänavaga kaitsevööndi laius on teemaa piirist 10 meetrit.*

2.4.4 Maaparandussüsteemide ekspluateerimiseks vajalikud

kitsendused

2.4.4.1 Õigusaktidega sätestatud kitsendused

Olemasoleva maaparandussüsteemi maa-alal tegutsedes ja uue maaparandussüsteemi rajamisel tuleb lähtuda maaparandusseadusest. Teavet maaparandussüsteemi olemasolu kohta mingil kindlal maaüksusel saab katastriüksuse plaanilt või maa-ameti kitsenduste kaardilt (vt www.maaamet.ee).

2.4.4.2 Planeeringuga määratavad kitsendused

Maaparandussüsteemi maa-alale uute hoonete rajamisel tuleb tagada olemasoleva süsteemi jätkusuutlik toimimine ja/või projekteerida uus maaparandussüsteem, mis vastaks rajatavate hoonete ekspluateerimiseks vajalikele nõuetele. Uue maaparandussüsteemi projekteerimisel tuleb lähtuda maaparandusseadusest.

2.5 Ranna ja kalda ehituskeeluvööndi suurendamine ja vähendamine

Kalda ehituskeeluvööndi suurendamist ja vähendamist üldplaneeringuga ei kavandata.

2.6 Maakasutuse juhtotstarbed

Juhtotstarve on üldplaneeringuga määratav territooriumi kasutamise valdav otstarve.

Planeeringuga on määratud maaüksuste kasutamise- ja arendamistingimused juhtotstarvete lõikes (vt kaart). Nendele lisaks kehtivad üldised maakasutuse kitsendused (vt punkt 2.4).

Iga juhtotstarbe osas esitatakse informatsioon seletuskirjas järgmises järjekorras:

- *Juhtotstarbe seletus – üldmõiste, lubatavad kõrvaltegevused (kõrvalotstarbed);*
- *Kasutamise- ja arendamistingimused – planeeringust ja õigusaktidest lähtuvad maa-ala kasutamise üld- ja eritingimused;*
- *Planeeringuga kavandatud objektid – informatsioon esitatakse üksnes juhul, kui objekti rajamine on kavandatud käesoleva planeeringuga.*

2.6.1 Üldkasutatava hoone maa (AA)

2.6.1.1 Juhtotstarbe seletus

Tervishoiu-, teadus-, haridus-, laste-, spordi-, kultuuri-, kogunemisasutuste, riigi ja kohaliku omavalitsuse ametiasutuste ning nende tegevuseks vajalike ehitiste maad.

Kõikidele üldkasutatava hoone maa (AA) juhtotstarbega maaüksustele võib vallavalitsuse kaalutusotsusega lubada kõrvalotstarbena rakendada kaubandus-, teenindus- ja

büroohoone maa (B) (vt punkt 2.6.4) juhtotstarvet ja teemaa (LT) (vt punkt 2.6.11) juhtotstarvet. Kõrvalotstarbe rakendamise eesmärgiks peab olema soodustada piirkonna sotsiaalsektori, ettevõtluse või puhkemajanduse arengut (sh teenuste kättesaadavus) ning tagada ohutu liiklemine (sh jalg- ja jalgrattateedel).

2.6.1.2 Kasutamise- ja arendamistingimused

- Detailplaneeringu koostamise vajadus määratakse vastavalt punktile 2.2;
- Keskkonnamõtjude hindamise vajadus määratakse vastavalt keskkonnamõtju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seaduses sätestatule;
- Uue ehitise rajamisel või olemasoleva ehitise rekonstrueerimisel peab tagama selle sobivuse lähimate olemasolevate hoonete ja ümbrusega (sh asustusstruktuur, ehitise asend, arhitektuurilised lahendused, värvitoonid, kasutatud materjalid);
- Hoonete rajamiseks koostatavates detailplaneeringutes on arhitektuurinõuete seadmine kohustuslik.

2.6.2 Elamumaa (EV, EK)

2.6.2.1 Juhtotstarbe seletus

Pere-, kaksik-, rida-, väikeelamute (EV) ja korterelamute (EK) ning nende teenindamisega tihedalt seotud ehitiste maad.

Kõikidele elamumaa (E) juhtotstarbega maaüksustele võib vallavalitsuse kaalutusotsusega lubada kõrvalotstarbena rakendada kaubandus-, teenindus- ja büroofoonemaa (B) (vt punkt 2.6.4) juhtotstarvet ja teemaa (LT) (vt punkt 2.6.11) juhtotstarvet. Kõrvalotstarbe rakendamise eesmärgiks peab olema soodustada piirkonna sotsiaalsektori, ettevõtluse või puhkemajanduse arengut (sh teenuste kättesaadavus) ning tagada ohutu liiklemine (sh jalg- ja jalgrattateedel).

2.6.2.2 Kasutamise- ja arendamistingimused

- Detailplaneeringu koostamise vajadus määratakse vastavalt punktile 2.2;
- Keskkonnamõtjude hindamise vajadus määratakse vastavalt keskkonnamõtju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seaduses sätestatule;
- Uue ehitise rajamisel või olemasoleva ehitise rekonstrueerimisel peab tagama selle sobivuse lähimate olemasolevate hoonete ja ümbrusega (sh asustusstruktuur, ehitise asend, arhitektuurilised lahendused, värvitoonid, kasutatud materjalid);
- Hoonete rajamiseks koostatavates detailplaneeringutes on arhitektuurinõuete seadmine kohustuslik ning tuleb määrata piirete tüüp ja värvilahendus.
- Maanteede äärde kavandatavate elamumaade arendamisel tuleb arvestada tee kaitsevööndi ja sanitaarkaitsevööndi ulatusega. Sanitaarkaitsevööndisse jäävate hoonete rajamisel on soovitatav läbi viia müra hinnang. Müra normtasemed on reguleeritud sotsiaalministri 4. märtsi 2002 määruses nr 42 „Müra normtasemed elu- ja puhkealal, elamutes ning ühiskasutusega hoonetes ja mürataseme mõõtmise meetodid“. Müratasemete ületamise korral tuleb näha ette leevendavat meetmed.

2.6.3 Kaubandus-, teenindus- ja büroofoonete maa (B)

2.6.3.1 Juhtotstarbe seletus

Ärnilisel eesmärgil kasutatavate ehitiste maa.

Kõikidele kaubandus-, teenindus-, ja büroofoonete maa (B) juhtotstarbega maaüksustele

võib vallavalitsuse kaalutusotsusega lubada kõrvalotstarbena rakendada üldkasutatava hoone maa (AA) (vt punkt 2.6.1) juhtotstarvet ja teemaa (LT) (vt punkt 2.6.11) juhtotstarvet. Kõrvalotstarbe rakendamise eesmärgiks peab olema soodustada piirkonna sotsiaalsektori arengut (sh teenuste kättesaadavus) ning tagada ohutu liiklemine (sh jalg- ja jalgrattateedel).

2.6.3.2 Kasutamise- ja arendamistingimused

- Detailplaneeringu koostamise vajadus määratakse vastavalt punktile 2.2;
- Keskkonnamõtjude hindamise vajadus määratakse vastavalt keskkonnamõtju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seaduses sätestatule;
- Uue ehitise rajamisel või olemasoleva ehitise rekonstrueerimisel peab tagama selle sobivuse lähimate olemasolevate hoonete ja ümbrusega (sh asustusstruktuur, ehitise asend, arhitektuurilised lahendused, värvitoonid, kasutatud materjalid);
- Hoonete rajamiseks koostatavates detailplaneeringutes on arhitektuurinõuete seadmine kohustuslik.

2.6.4 Tootmismaa (TT, OT)

2.6.4.1 Juhtotstarbe seletus

Tootmis- ja tööstusehitiste maa (TT) ning inimese elu- ja tootmistegevust toetava tehnilise infrastruktuuri ehitiste maa (sh side, energia, vesi, kanalisatsioon, reoveepuhastus) (OT).

Kõikidele tootmis- ja tööstusehitiste maa (TT) juhtotstarbega maaüksustele võib kõrvalotstarbena rakendada kaubandus-, teenindus-, ja büroohonete maa (B) (vt punkt 2.6.1) juhtotstarvet ja teemaa (LT) (vt punkt 2.6.11) juhtotstarvet.

2.6.4.2 Kasutamise- ja arendamistingimused

- Detailplaneeringu koostamise vajadus määratakse vastavalt punktile 2.2;
- Keskkonnamõtjude hindamise vajadus määratakse vastavalt keskkonnamõtju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seaduses sätestatule;
- Elamumaade läheduses tuleb eelistada tootmist, mis ei eralda väliskeskkonda saasteaineid ega tekita müra. Kasutada kõrghaljastatud puhverribasid tootmis- ja elamualade vahel;
- Reovete kogumine toimub ehitatud kehtestatud nõuetele vastavate kanalisatsiooni või kogumiskaevude abil. Vastavalt Vabariigi Valitsuse 31. juuli 2001. a määrusele nr 269 Heitvee veekogusse või pinnasesse juhtimise kord peab väljaspool reoveekogumisalasid paiknevatel tiheasustusaladel reovee enne immutamist vähemalt bioloogiliselt puhastama. Nõrgalt kaitstud põhjaveega piirkondades on bioloogiliselt puhastamata heitvee pinnasesse juhtimine keelatud;
- Tuletõrje veevõtukohtadesse ja hüdrantide juurde tuleb tagada päästeteenistuse transpordi juurdepääs.

2.6.5. Jäätmekäitluse maa (OJ)

2.6.5.1 Juhtotstarbe seletus

Jäätmekäitluse eesmärkidel kasutatav maa (reovee puhastamiseks kasutatavad biotiigid jm) ja sellega seotud hoonete ning rajatiste maa.

Jäätmekäitluse maa (OJ) juhtotstarbega maaüksusele võib vallavalitsuse kaalutusotsusega lubada kõrvalotstarbena rakendada teemaa (LT) (vt punkt 2.6.11)

juhtotstarvet. Kõrvalotstarbe rakendamise eesmärgiks peab olema tagada ohutu liiklemine (sh jalg- ja jalgrattateedel).

2.6.5.2 Kasutamise- ja arendamistingimused

- Detailplaneeringu koostamise vajadus määratakse vastavalt punktile 2.2;
- Keskkonnamõtjude hindamise vajalikkust hinnatakse vastavalt Keskkonnamõtju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seaduses sätestatule;
- Vastavalt Veeseadusele ja selle alusel kehtestatud õigusaktidele heitvee puhastamiseks sätestatud nõuete kohaselt tuleb detailplaneeringuga ette näha meetmed jäätmekäitluse maal tekkiva nõrgvee kogumiseks ja puhastamiseks kohapeal või juhtimiseks lähimasse sobivasse reoveepuhastisse juhul, kui maakondlik Keskkonnaamet ei sätesta teisiti.
- Detailplaneeringuga on vajalik ette näha meetmed jäätmekäitluse maal tekkiva reoveesete kogumiseks ja töötlemiseks vastavalt Veeseaduse ja selle alusel kehtestatud õigusaktidele, kui keskkonnaamet ei sätesta teisiti.
- Jäätmeid tuleb nõuetekohaselt sorteerida ja liigiti koguda, et võimaldada nende taaskasutamist võimalikult suures ulatuses ning vähendada prügilasse ladestatavate jäätmete koguseid. Maaomanikud peavad hoolitsema selle eest, et nende territoorium oleks varustatud jäätmekonteineritega ning tagama nende regulaarse tühjendamise.

2.6.6 Puhke- ja virgestusmaa (PP)

2.6.6.1 Juhtotstarbe seletus

Haljas- ja metsaalad, kuhu on lubatud ehitada minimaalselt teenindavaid ehitisi (puhke-, spordi-, kogunemisehitisi), et võimaldada välisõhus sportimist ja lõõgastumist, kasutamist väljasõidukohtadena, vabaõhuürituste korraldamist jms. Samuti on lubatud tehnilise infrastruktuuri rajamine.

Kõikidele puhke- ja virgestusmaa (PP) juhtotstarbega maaüksustele võib vallavalitsuse kaalutusotsusega lubada kõrvalotstarbena rakendada teemaa (LT) (vt punkt 2.6.11) juhtotstarvet. Kõrvalotstarbe rakendamise eesmärgiks peab olema tagada ohutu liiklemine (sh jalg- ja jalgrattateedel).

2.6.6.2 Kasutamise- ja arendamistingimused

- Detailplaneeringu koostamise vajadus määratakse vastavalt punktile 2.2;
- Keskkonnamõtjude hindamise vajadus määratakse vastavalt keskkonnamõtju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seaduses sätestatule;
- Veekoguga piirnevatel maaüksustel peab tagama avaliku juurdepääsu kallasrajale;
- Uue ehitise rajamisel või olemasoleva ehitise rekonstrueerimisel peab tagama selle sobivuse lähimate olemasolevate hoonete ja ümbrusega (sh asustusstruktuur, ehitise asend, arhitektuurilised lahendused, värvitoonid, kasutatud materjalid);
- Hoonete rajamiseks koostatavates detailplaneeringutes on arhitektuurinõuete seadmine kohustuslik.

2.6.7 Raudteemaa (LR)

2.6.7.1 Juhtotstarbe seletus

Raudteetranspordiks ja liiklemiseks kasutatav maa koos ohutuse tagamiseks ja selle maa korrashoiuks vajalike ehitiste aluse ning neid ehitisi teenindava maaga.

2.6.7.2 Kasutamise- ja arendamistingimused

- Detailplaneeringu koostamise vajadus määratakse vastavalt punktile 2.2;
- Keskkonnamõtjude hindamise vajadus määratakse vastavalt keskkonnamõtju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seaduses sätestatule;
- Igasuguse tegevuse puhul lähtuda raudteeseadusest;
- Igasuguse tegevuse kavandamisel tuleb arvestada kemikaaliohuga vt. punkt 2.5;
- Raudtee kaitsevööndis asuva kinnisasja valdaja ei tohi oma tegevuse või tegevusetusega takistada raudtee sihtotstarbelist kasutamist, halvendada raudtee seisundit ega ohustada liiklust;
- Raudtee kaitsevööndis võib maaparandussüsteemide rajamine, maavara kaevandamine, kaevamistöde tegemine, metsaraie ja muud looduskeskkonda muutvad tööd, kergestisüttivate ainete ja lõhkematerjali tootmine ja ladustamine toimuda ainult Tehnilise Järelevalve Ametiga ja vastava raudteeinfrastruktuuri-ettevõtja või raudtee muu omaniku või valdaja eelneval kirjalikul nõusolekul;
- Raudtee kaitsevööndis võib hoonete ja rajatiste ehitamine, seadmete, materjalide ladustamine ning paigaldamine, mis seab ohtu nähtavuse kaitsevööndis, toimuda ainult Tehnilise Järelevalve Ametiga ja vastava raudteeinfrastruktuuri-ettevõtja või raudtee muu omaniku või valdaja eelneval kirjalikul nõusolekul.

2.6.8 Teemaa (LT)

2.6.8.1 Juhtotstarbe seletus

Maanteetranspordiks ja liiklemiseks (sh jalg- ja jalgrattateed) kasutatav maa koos ohutuse tagamiseks ja selle maa korrashoiuks vajalike ehitiste aluse ning neid ehitisi teenindava maaga.

2.6.8.2 Kasutamise- ja arendamistingimused

- Detailplaneeringu koostamise vajadus määratakse vastavalt punktile 2.2;
- Keskkonnamõtjude hindamise vajadus määratakse vastavalt keskkonnamõtju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seaduses sätestatule;
- Igasuguse tegevuse puhul lähtuda teeseadusest;
- Jalg- ja jalgrattateede ning sõidutee eraldamise tase (nt. eraldi paiknev jalgtee, autoteest eraldusriba, äärekivide või joonega eraldatud jalgtee) määrata lähtudes Jalg- ja jalgrattateede kasutamise viisist (jalgsi, jalgratas, rulluisukudel), tõenäolistest kasutajagruppidest (täiskasvanud, lapsed) tagamaks turvalist ja mugavat liiklemist, liiklussagedust ning tehnilisi võimalusi arvestades (nt kasutatava ala laius);
- Kompaktse asustuse põhimõttel arendavatel maadel lähtuda teedevõrgu planeerimisel Eesti standardist EVS 843:2003 "Linnatänavad".

2.6.9 Veeala (V)

2.6.9.1 Juhtotstarbe seletus

Loodusliku või tehisveekogu või selle osa alune maa.

2.6.9.2 Kasutamise- ja arendamistingimused

- Detailplaneeringu koostamise vajadus määratakse vastavalt punktile 2.2;
- Keskkonnamõtjude hindamise vajadus määratakse vastavalt keskkonnamõtju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seaduses sätestatule;
- Igasuguse tegevuse puhul lähtuda looduskaitseseadusest ja veeseadusest.

2.6.9.3 Planeeringuga kavandatud objektid

Maakasutuse kaardil on näidatud kavandatavad avalikult kasutatavad paadisillad/randumiskohad (vt Lasva valla maakasutuse kaart).

2.6.10 Põllumajandusmaa (MP) ja metsamajandusmaa (MM)

2.6.10.1 Juhtotstarbe seletus

Põllumajandussaaduste tootmiseks või metsakasvatuseks kasutatav maa. Lubatud ehitada elumaju, majapidamishooneid ja põllumajandusliku tootmise hooneid. Tehnilise infrastruktuuri rajamine on lubatud.

Kõikidele põllumajandusmaa (MP) ja metsamajandusmaa (MM) juhtotstarbega maaüksustele võib vallavalitsuse kaalutusotsusega lubada kõrvalotstarbena rakendada kaubandus-, teenindus- ja büroohoone maa (B) (vt punkt 2.6.4) juhtotstarvet ja teemaa (LT) (vt punkt 2.6.11) juhtotstarvet. Kõrvalotstarbe rakendamise eesmärgiks peab olema soodustada piirkonna sotsiaalsektori või puhkemajanduse arengut (sh teenuste kättesaadavus) ning tagada ohutu liiklemine (sh jalg- ja jalgrattateedel).

2.6.10.2 Kasutamise- ja arendamistingimused

- Detailplaneeringu koostamise vajadus määratakse vastavalt punktile 2.2;
- Keskkonnamõjude hindamise vajadus määratakse vastavalt keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seaduses sätestatule;
- Metsamajandusmaa puhul tuleb lähtuda metsaseadusest;
- Ehitusõiguse võib määrata maaüksusele, mille pindala on vähemalt 2 ha. Naaberkinnistutel asetsevate hoonete minimaalseks vahekauguseks peab jääma vähemalt 100 meetrit. Ehitusõigusega metsaga kaetud maaüksuselt võib kõrghaljastuse likvideerida vaid õuealalt.
- Uute kruntide moodustamisel on lubatud minimaalne ranna- ja kaldajoone pikkus 50 meetrit, v.a. maakondliku tähtsusega väärtuslikul maastikul, kus ranna- ja kaldajoone pikkus peab olema 100 m.
- Vallavalitsus võib kaalutusotsusega kahes viimases punktis nimetatud tingimustest loobuda. Nõudest loobumise põhjuseks võib olla olemasolevast asutusest tulenev tihedam asustusstruktuur;
- Igale ehitusõigust omavale katastriüksusele võib ehitada ühe ühepereelamu ning kuni kolm abihoonet;
- Uue ehitise rajamisel või olemasoleva ehitise rekonstrueerimisel peab tagama selle sobivuse lähimate olemasolevate hoonete ja ümbrusega (sh asustusstruktuur, ehitise asend, arhitektuurilised lahendused, värvitoonid, kasutatud materjalid);

Lisatingimused detailplaneeringu koostamise kohustusega aladel:

- Hoonete rajamiseks koostatavates detailplaneeringutes on arhitektuurinõuete seadmine kohustuslik.

2.6.11. Mäetööstusmaa (MT)

2.6.11.1 Juhtotstarbe seletus

Mäetööstusmaa on maavara (v.a turba) kaevandamiseks ja töötlemiseks kasutatav maa.

2.6.11.2 Kasutamise- ja arendamistingimused

- Mäetööstusmaa arendamisel tuleb järgida seadusandlikke piiranguid (sh

Maapõuuseadus);

- Kaevandustööde lõppemisel tuleb karjäärialala rekultiveerida;
- Aladel, mis kattuvad maardlatega, kuid mida ei ole maavara väljamise (mäetööstusmaa) eesmärgil seni kasutusse võetud ning mida ei ole käesolevas üldplaneeringus käsitletud mäetööstusmaana, määratlemine mäetööstusmaana on võimalik pärast maavara kaevandamise loa taotlemist ja selle saamist õigusaktidega sätestatud korras ja tingimustel“.

2.7 Munitsipaalomandisse taotletavad maaüksused

Plaanis on taotleda munitsipaalomandisse järgnevad maaüksused, mis on välja toodud ka Lasva valla maakasutuse kaardil.

Tabel 1. Munitsipaalomandisse taotletavate alade nimistu

Nr.	Menetlus	Asukoht	Eesmärk
1	Puurkaev munitsipaalomandisse taotlemine	Tsolgo	
2	Tsolgo sotsiaalmaa munitsipaalomandisse taotlemine	Tsolgo	
3	Munitsipaalomandisse taotlemine (puurkaev)	Kääpa	
4	Munitsipaalomandisse taotlemine (Kääpa laululava)	Kääpa	
5	Munitsipaalomandisse taotlemine (puurkaev)	Kääpa	
6	Munitsipaalomandisse taotlemine (puurkaev)	Pässa	
7	Munitsipaalomandisse taotlemine (Lasva rand ja saun)	Lasva	
8	Munitsipaalomandisse taotlemine (Lasva ülepumpamisjaam)	Lasva	
9	Munitsipaalomandisse taotlemine (rahvamaja ja Palomägi)	Lasva	
10	Munitsipaalomandisse taotlemine (puurkaev)	Lasva	
11	Munitsipaalomandisse taotlemine (Otsa laut, külaplats)	Otsa	
12	Munitsipaalomandisse taotlemine (sotsiaalmaa ja puurkaev)	Otsa	
13	Munitsipaalomandisse taotlemine (Otsa biopuhasti)	Otsa	
14	Munitsipaalomandisse taotlemine (Sooküla rand)	Sooküla	
15	Munitsipaalomandisse taotlemine (puurkaev)	Sooküla	
16	Munitsipaalomandisse taotlemine (sotsiaalmaa)	Sooküla	

2.8 Soovituslikud meetmed kuritegevusriskide ennetamiseks

Üldplaneeringuga tehakse ettepanekud kuritegevuse riskide ennetamiseks lähtuda edasisel tegevusel järgmistest põhimõtetest:

- Detailplaneeringuid koostades tuleb arvestada iga küla eripäraga ja anda planeeringulahendus kuritegevuseriskide vähendamiseks konkreetse ala kohta;
- Küla territooriumil on vajalik tagada hea nähtavus, jälgitavus (eriti

juurdepääsuteedel, parklates) ja valgustatus. Kuritegevuse riske saab vähendada territoriaalsuse tagamisega (eraala selge eristamine, piiramine ja selgepiiriline tsoneerimine).

- Kuritegevuse riske on võimalik vähendada atraktiivsete materjalide ja värvide kasutamisega, vastupidavate ja kvaliteetsete materjalide kasutamisega (uksed, aknad, lukud) ja atraktiivse maastikukujundusega, eriti elamu- ja tööstuspiirkondades, vabaajakeskuste juures ning üldkasutatavatel aladel.
- Kuritegevuse riske parkide, asulate keskuste ja üldkasutatavate alade puhul saab vähendada naabruskonna füüsilise struktuuri ja sotsiaalse võrgustiku säilitamisega; elamupiirkonna funktsioonide põimumisega läbi teiste funktsioonidega.
- Kujundada tuleb selge liikumisteede ja suunaviitade/siltide süsteem. Parkide jm haljasalade rekonstrueerimisel või uute rajamisel jaotada ala eri sihtrühmadele määratud osadeks ning osad vastavalt rühmade vajadusele kujundada ja sisustada, kasutades vastupidavast materjalist pinke, prügikaste, märke jne.

3. LISAD

3.1. Lasva valla maakasutus kaart M 1:25 000 (eraldi lehel)

3.2. Väljavõtte detailplaneeringu kohustusega aladest kaart M 1:6000 (eraldi lehel)

3.3. Väljavõtted muinsuskaitsealuste objektide aladest kaart M 1:6000 (eraldi lehel)

Lisa 3.4 . Lasva valla kultuurimälestised, nende seisukord ja soovitud korrastamiseks

Mälestise nimi ja registri number	Omandivorm	Kirjeldus ja seisukord	Soovitud
Pindi kalmistu (reg. nr. 5707)	Lasva valla omandis	Koosseis: Rist Maria ja Liisa Pikali haual, 19.saj. (kivi), Johann Kahno hauasammas, H.Halliste, 1933 (graniit, pronks) ja Hauapiire, 19.saj.(raud).	
II maailmasõjas hukkunute ühishaud (reg. nr.5706)		II maailmasõjas hukkunute matmispaik. Kompleks on ristküliku kujuline ala, mis on piiratud kolmest küljest madala metallaiaga. Avatud esiküljest viib plaatidest tee dolomiidist mälestussambani, mille ette murupinda on paigaldatud metallist kanduritele nimeplaadid. Nimepaatide ümber on istutatud kanarbikku. Metallaia ja murupinna vahele on istutatud hariliku kuuse kääbusvormide rida.	
Kalmistu "Kuupomägi" (reg. nr. 13515)		Kääbas on laugete nõlvadega, pealt lame, tema põhjakülg on mõnevõrra järsem ja kõrgem, lõunakülg aga laugem ja madalam. Kääpa läbimõõt on 9 meetrit ja kõrgus 1,2 meetrit. Kääpal kasvab üks mänd. Kraav on selgemini jälgitav põhjalamil. Kääbas on võrdlemisi hästi säilinud. Muistise ümbruses esineb oksterisu.	
Kiviaja asulakoht „Villa III” (reg. nr. 13514)			
Kiviaja asulakoht „Villa II” (reg. nr. 13513)		Asulakoha territooriumil on tegemist kitsa 15-30 m laiuse turbaga kaetud kaldaribaga. Turba all asub kultuurikiht paksusega 50-70 cm. Jõest eemal läheb kallas kõrgemaks, ulatudes kuni 2 m üle Võhandu jõe veetaseme. Astangul puudub turvas ja kultuurikiht asub vahetult kamara all. Kahe asulakoha Villa I ja Villa II vahelisel, umbes 100 m pikkusel kaldalõigul taandub astang kaugele. Selles kohas on kaldast läbi kaevatud magistraalkraav (Mälestise kirjeldus on koostatud mälestise passi põhjal).	

Kiviaja asulakoht „Villa I (reg. nr. 13511)		Asulakoha territooriumiks on u 15–30 m laiune turbaga kaetud kaldariba. Turba all asub 50–70 cm paksune kultuurikiht. Jõest eemal läheb kallas kõrgemaks, ulatudes kuni 2 m üle Võhandu veetaseme. Astangul puudub turvas ka kultuurikiht paikneb vahetult kamara all. Üldseisukord ja hooldusaste on hea. Asulakohal on hetkel söötis heinamaa, mis tagab kultuurikihi säilimiseks head tingimused.	
Villa küla, Mäe kalmistu (nr. 13512)		Väike künkake talu põllul. Mäe sisse on ehitatud kelder. Üldseisukord ja hooldusaste on rahuldav.	
Kääbaskalmistu (reg nr 13404-13415)		Kääbaskalmistu (reg nr 13404-13415) asub endise jaotuse järgi Põlva kihelkonnas, Võru vallas. Kääbaskalmistu paikneb Kääpa külas vana Rápina-Võru maantee ääres.	
Kääbas (reg. nr 13416)		Kääbastik koosneb 18 kääpast, mis paiknevad kolmes rühmas. Mälestis nr 13416 kuulub Lasva kääbastiku I rühma, asudes Lasva-Pindi maanteest umbes 15 m idas metsa all. Kääbas on lame ning laugjate nõlvadega, läbimõõt 8 m, kõrgus 0,9 m. Kääpa teepoolne jalam on kergelt lõhutud. Kraav kääpa ümber ei ole jälgitav. Mälestise üldine seisukord ja hooldusaste on rahuldav. Kääbas on metsatee tegemisega saanud kahjustada, peal kasvab võsa.	
Kääbas (reg. nr 13417)	Eraomandis	Kääbas asub Lasva vallas Mõsküla talu maal, Pindi kirikust umbes 0,5 km kirdes, Lasva-Pindi maantee ääres. Mälestis nr 13417 kuulub Lasva kääbastiku I rühma, asudes Lasva-Pindi maanteest umbes 20 m idas metsa all. Kääbas on madal, laugete nõlvadega ning pealt lame, läbimõõt 7 m, kõrgus 0,4 m. Mõnevõrra lõhutud on kääpa teepoolne serv. Kraav kääpa ümber ei ole jälgitav. Mälestise üldine seisukord ja hooldusaste on rahuldav. Kääbas on metsatee tegemisega saanud kahjustada, peal kasvab võsa. Kääbas on maastikul halvast eristatav.	
Kääbas (reg. nr 13418)	Eraomandis	Kääbas on enam-vähem ühtlaselt järskude nõlvadega. Kääpa läbimõõt on 8 m, kõrgus 1,2 m. Kääpal kasvavad männid, kased ja üks haavapuu. Kraav kääpa ümber ei ole jälgitav. Mälestise üldseisukord ja hooldusaste on rahuldav. Kääpa peal on mõned sammaldunud lohud, ümbrus mõnevõrra võsastunud.	

Kääbas (reg. nr 13419)	Eraomandis	Kääbas asub Lasva vallas Mõsküla talu maal, Pindi kirikust umbes 0,5 km kirdes, Lasva-Pindi maanteest idas. Kääbas asub mälestisest 13418 umbes 14 m edelas. Kääbas on kõrge ja järskude nõlvadega, läbimõõt 13 m, kõrgus 1,6 m. Kääbas on lõhutud: suurem lohk on kaevatud kääpa lääneossa, vähemaid lohke esineb ka ida- ja kaguotsas. Kääbast ümbritsev kraav on selgemalt jälgitav muistise põhjalamil. Mälestise üldine seisukord on rahuldav. Kääpa üks serv on ära kaevatud, jalamil suuremad ja väiksemad kinnikasvanud lohud. Kääpal kasvavad kuused. Ümbruskond on kergelt võsastunud.	
Kääbas (reg. nr 13420)	Eraomandis	Kääbas asub Lasva vallas Mõsküla talu maal, Pindi kirikust umbes 0,5 km kirdes, Lasva-Pindi maanteest idas. Kääbas paikneb vahetult Lasva-Pindi maantee ääres umbes 7 m kaugusel mälestisest nr 13419. Kääbas on kõrgete, järskude nõlvadega, pealt kumer, põhjanõlv on järsem kui lõunanõlv. Kääpa läbimõõt on 11 m, kõrgus 1,8 m. Kääbas on lõhutud, eriti on kannatada saanud muistise lääne- ja loodepoolne osa. Madalamaid lohke esineb kääpa idajalamil, edelaosas ning –nõlvadel. Kraav on jälgitav kääpa põhjalamil. Kääpa laele on paigaldatud kogu kääbastikku tähistav mälestise tahvel. Üldseisukord ja hooldusaste on rahuldav, kuigi kääbas on erinevate teetööde käigus varasematel aegadel mitmel korral kahjustada saanud. Mõnevõrra häiriv on mälestise märk, mis on rammitud otse kääpa laele.	
Kääbas (reg. nr 13421)	Eraomandis	Kääbas asub Lasva vallas Mõsküla talu maal, Pindi kirikust umbes 0,5 km kirdes, Lasva-Pindi maanteest 100-120 m idas. Kääbas paikneb mälestisest nr 13419 umbes 80 m idas. Kääbas on madal, laugete nõlvadega, pealt lame. Kääpa läbimõõt on 10 m, kõrgus 0,7 m. Kraav kääpa ümber on jälgitav. Muistisel kasvavad männid. Mälestise üldine seisukord ja hooldusaste on hea, peal kasvavad noored kuused ja männid, ümbruskond on korras.	
Kääbas (reg. nr 13422)	Eraomandis	Kääbas asub Lasva vallas Mõsküla talu maal, Pindi kirikust umbes 0,5 km kirdes, Lasva-Pindi maanteest ligikaudu 100 m idas, mälestisest nr 13421 umbes 13 m edelas. Kääbas on laugete nõlvadega, pealt üsna lame. Kääpa läbimõõt on 11 m, kõrgus 1,2 m. Kääpa keskel on madalamaid lohke. Kraav kääpa ümber on vaevalt märgatav. Kääbas on üldiselt hästi säilinud. Kääpa lael on koristamata puupakud, ümbruskond on üldiselt korras.	
Kääbas (reg. nr 13423)	Eraomandis	Kääbas asub Lasva vallas Mõsküla talu maal, Pindi kirikust umbes 0,5 km kirdes, Lasva-Pindi maanteest ligikaudu 125 m idas. Kääbas asub mälestisest nr 13422 6 m kagu pool. Kääbas on madal, laugete nõlvadega, pealt lame. Kääpa läbimõõt on 14 m, kõrgus 1,1 m. Muistise kirdeossa on kaevatud sügavam lohk. Kraav kääpa ümber ei ole jälgitav. Kääbas on üldiselt hästi säilinud, lähiümbruses vedeleb oksarisu. Kääpal kasvavad männid ja noor kuusk.	

Kääbas (reg. nr 13424)	Eraomandis	Kääbas asub Lasva vallas Mõsküla talu maal, Pindi kirikust umbes 0,5 km kirdes, Lasva-Pindi maanteest ligikaudu 130 m idas, mälestisest nr 13423 6 m kagus. Kääbas on ühtlaselt kõrgete järskude nõlvadega. Kääpa läbimõõt on 13 m, kõrgus 1,7 m. Muistise keskosas esineb madalamaid lohke, kuid üldiselt on kääbas hästi säilinud. Kraav kääpa ümber on jälgitav. Kääbas on üldiselt hästi säilinud. Kääpa peal olevad lohud on tugevalt sammaldunud. Mälestise ümbrus on korras.	
Kääbas (reg. nr 13425)	Eraomandis	Kääbas asub Lasva vallas Mõsküla talu maal, Pindi kirikust umbes 0,5 km kirdes, Lasva-Pindi maanteest ligikaudu 140 m idas metsa sees, mälestisest nr 13424 ligikaudu 7 m kagus. Kääbas on madal, laugete nõlvadega, pealt lame. Kääpa läbimõõt on 6,5 m, kõrgus 0,6 m. Kääpa keskel on madal lohk. Kraav kääpa ümber ei ole jälgitav.	
Kääbas (reg. nr 13426)	Eraomandis	Kääbas asub Lasva vallas Mõsküla talu maal, Pindi kirikust umbes 0,5 km kirdes, Lasva-Pindi maanteest ligikaudu 150 m idas metsa sees, mälestisest nr 13426 9 m kagus. Kääbas on kõrgete järskude nõlvadega, läbimõõt 14 m, kõrgus 1,6 m. Kääpa põhjaosas on madal lohk, ka nõlval esineb lohk. Kääbast ümbritsev kraav on jälgitav vaid muistise põhjalamil. Kääbas on üldiselt hästi säilinud, mõnevõrra on mälestist kahjustatud metsatee ehitamisega. Kääpa lähiümbrust risustavad plastikpudelid.	
Kääbas (reg. nr 13427)	Eraomandis	Kääbas asub Lasva vallas Perametsa talu maal, Pindi kirikust umbes 0,5 km kirdes, Lasva-Pindi maanteest ligikaudu 210 m idas, metsatuka idaservas. Kääbas on madal, laugete nõlvadega, ebamääraste piirjoontega. Kääpa läbimõõt on 7 m, kõrgus 0,4–0,5 m. Kääbast on lõhutatud teetegemisel, mistõttu on muutunud ka muistise algne kuju ning suurus. Kraav kääpa ümber ei ole jälgitav. Mälestise üldine seisukord on rahuldav. Kääbas on kannatada saanud metsatee tegemisega ning seetõttu ka võrdlemisi ebamäärase kujuga. Peal kasvavad kadakad.	
Kääbas (reg. nr 13428)		Kääbas asub Lasva-Pindi maanteest ligikaudu 60 meetrit läänepool, vahetult Tsopa talu juurde viiva tee ääres. Kääpa idapoolne osa on hävinud Tsopa talu juurde viiva tee ehitamisel ning seetõttu ei ole selle algset läbimõõtu ja kõrgust võimalik kindlaks teha. Kääpal kasvavad männid ja kased. Kraav kääpa ümber on jälgitav lõunajalamil. Kääbas on kõvasti lõhutatud tee tegemisel.	
Kääbas (reg. nr 13429)	Eraomandis	Kääbas asub Lasva vallas, Lasva külas, Mõsküla talu maadel, Lasva-Pindi maanteest ligikaudu 45 m lääne pool metsa sees. Kääbas on üsna kõrge ning järskude nõlvadega, läbimõõt on 14 m, kõrgus 1,9 m. Kääpa põhjaküljele on kaevatud suurem lohk. Kraav kääpa ümber ei ole jälgitav. Kääpal kasvavad männid ja kuused. Kääpa põhjaküljele on kaevatud suurem lohk. Kääpa juures asuv tähis sisaldab väära informatsiooni kääbaskalmistu kohta.	

Kääbas (reg. nr 13430)	Eraomandis	Kääbas asub Lasva vallas, Lasva külas, Mõsküla talu maadel, Lasva–Pindi maanteest u 70m läänes metsa sees. Kääbas on laugete nõlvadega, pealt lamedavõitu, läbimõõt 11 m, kõrgus 1,2 m. Kääbas on hästi säilinud, kuid kraav muistise ümber ei ole jälgitav. Kääpa peal kasvavad kuused. Kääbas on hästi säilinud, kuid selle ümbrus on täis prahti ja oksterisu.	
Kääbas (reg. nr 13431)	Eraomandis	Kääbas asub Lasva valla, Lasva külas, Mõsküla talu maadel, Lasva–Pindi maanteest ligikaudu 90 m lääne pool metsa sees. Kääbas on ühtlaselt kõrgete järsemate nõlvadega, läbimõõt 11 m, kõrgus 1,5 m. Kääpa kirdeossa on kaevatud ligi 1 m läbimõõduga lohk. Kääbast ümbritsev kraav on selgemini jälgitav vaid põhja- ja läänejalamil. Kääpa ümbrus on täis oksterisu ja prahti.	
Kääbas (reg. nr 13432)	Eraomandis	Kääbas asub Lasva vallas, Lasva külas, Mõsküla-Miku talu maadel, Lasva–Pindi maanteest ligikaudu 90 m lääne pool metsa sees. Kääpal esineb väikseid sissekaeveid ja lohukesi. Kääpa ümbrus on mõnevõrra risustatud. Kääbas on madal laugete nõlvadega, pealt võrdlemisi lame. Kääpa läbimõõt on 8 m, kõrgus 0,6–0,9 m. Muistise põhjaosas esineb madalaid sissekaevatud lohukesi. Kraav on selgemini jälgitav kääpa põhjaljalamil.	
Kääbas (reg. nr 13433-13435)		Kääbastik (reg nr 13433-13435) jääb Pindi kirikust umbes 250 m loode poole, vana liivakarjääri äärde, männimetsa alla. Kääbas reg nr 13433 asub Pindi kiriku juures oleva surnuaia taga kulgevast loode-kagusuunalisest teest 10 m lääne pool. Kääbas on üsna lame, laugete nõlvadega, kusjuures põhjapoolne nõlv on mõnevõrra kõrgem ja järsem, lõunapoolne aga madalam ja laugem. Kääpa läbimõõt on 8 m, kõrgus 0,6-0,8 m. Kraav kääpa ümber pole jälgitav.	
Kääbas (reg. nr 13436)	Eraomandis	Kääbas on üsna lame, laugete nõlvadega, kusjuures põhjapoolne nõlv on mõnevõrra kõrgem ja järsem, lõunapoolne aga madalam ja laugem. Kääpa läbimõõt on 8 m, kõrgus 0,6-0,8 m. Kraav kääpa ümber pole jälgitav..	
Kääbaskalmistu (reg nr 13436-13452)		Kääbaskalmistu (reg nr 13436-13452) asub endise jaotuse järgi Vastseliina kihelkonnas. Kääbaskalmistu paikneb Madala külas, Võru metskonna 46 maatükil, künklikul maastikul, mis on kaetud männimetsaga.	

Kääbas (reg. nr 13453)		Kääbas kääbaskalmistus, mis paikneb Lasva vallas Kääpa külas, mõlemal pool Tsolgo–Kääpa maanteed männimetsa all. Kääpalt tulles esimene kääbas vasakul pool teed. Kääbas on ümmargune, enam-vähem ühtlaselt kõrgete, järskude nõlvadega, pealt tasane. Kääpa läbimõõt on 15 m, kõrgus 1,7 m. Kääbas on lõhutud, tema lääneküljel on suurem, sügavam lohk; keskosas esinevad mõned väiksemad madalad lohud; väike lohk on ka kaevatud kääpa idaküljele. Kraav kääpa ümber on märgatav. Kääpal kasvavad männid.	
Kääbas (reg. nr 13454)	Riigiomandis	Võru maakond, Lasva vald, Kääpa küla Võru metskond 24	
Kääbas (reg. nr 13455)		Kääbas kääbaskalmistus, mis paikneb Lasva vallas Kääpa külas, mõlemal pool Tsolgo–Kääpa maanteed männimetsa all. Kääbast maastikul tuvastada ei ole võimalik.	
Kääbas (reg. nr 13456)	Riigiomandis	Võru maakond, Lasva vald, Kääpa küla Võru metskond 24.	
Kääbas (reg. nr 13457)	Riigiomandis	Võru maakond, Lasva vald, Kääpa küla Võru metskond 24.	
Kääbas (reg. nr 13458)	Riigiomandis	Võru maakond, Lasva vald, Kääpa küla Võru metskond 24.	

Kääbas (reg. nr 13459)	Riigiomandis	Võru maakond, Lasva vald, Kääpa küla Võru metskond 24.	
Kääbas (reg. nr 13460)	Riigiomandis	Võru maakond, Lasva vald, Kääpa küla Võru metskond 24	
Kääbas (reg. nr 13461)	Riigiomandis	Võru maakond, Lasva vald, Kääpa küla Võru metskond 24	
Kääbas (reg. nr 13462)	Riigiomandis	Võru maakond, Lasva vald, Kääpa küla Võru metskond 24	
Kääbas (reg. nr 13463)	Riigiomandis	Kääbas on pikk loode-kagu suunas. kääbas on ühtlaselt järskude ning kõrgete nõlvadega, pealt kumer. Selle pikkus on 23 m, laius, 6,5 m ning kõrgus keskmiselt 1,5 m. Kaguotsas on kääbas veidi madalam ja laugem. Kääpsl kasvavad männid. Kraav muistise ümber on jälgitav ainult ida külje. Kääbas on võrdlemisi hästi säilinud, kuid selle peal on palju risu.	
Kääbas (reg. nr 13464)	Riigiomandis	Võru maakond, Lasva vald, Kääpa küla Võru metskond 24	

Kääbas (reg. nr 13465)	Riigiomandis	Kääbas on ümmargune, madal, lame ning üsna ebamääraste piirjoontega. Selle läbimõõt on 7 m ja kõrgus 0,4-1,1 m. Kääpal kasvavad männid ja kuused. Kraav kääpa ümber ei ole jälgitav. Kääpa teepoolne külg on teetegemisel lõhutud ning kääpa keskel on lohk mõõtmega 1x1 m. Lisaks on Muistise peal ja ümber rohkesti okste risu.	
Kääbas (reg. nr 13466)	Riigiomandis	Kääbas on ümmargune, madal ning laugete nõlvadega, kusjuures kirde-ja idakülg on eriti madalad ning laued. Muistise piirjooned on üsna ebamäärased. Selle läbimõõt on 7 m ja kõrgus 0,4-1,1 m. Kääpal kasvavad noored kuused. Kraav kääpa jalamil ei ole jälgitav. Kääbas on üsna hästi säilinud, kuid selle peal on palju oksterisu.	
Kääbas (reg. nr 13467)		Kääbas on loode-kagu suunas piklik, ühtlaselt järsemate nõlvadega, vaid selle kagupoolne ots on laugem ja madalam. Kääpa pikkus on 18, 5 m, laius 5,5 m ning kõrgus 0,5-1,2 m. Kääpal kasvavad männid ja kuused. Kraav muistise ümber ei ole jälgitav. Kääbas on võrdlemisi hästi säilinud, vaid selle keskel on üks sammaldunud lohk. Kääpa peal esineb oksterisu.	
Kääbas (reg. nr 13468)	Riigiomandis	Kääbas asub Kääpa-Tsolgo tee läänepoolses ääres, umbes 85 m Tamme talust idas. Kääbas on tugevasti lõhutud, mille tõttu ei ole võimalik esialgseid mõõtmeid ja kuju kindlaks teha. Kääpal kasvavad männid ja kuused. Kraav muistise ümber ei ole jälgitav. Kääbast on tugevasti lõhutud nähtavasti põlluharimise käigus.	
Kääbas (reg. nr 13469)	Riigiomandis	Kääbas on ümmargune, üsna ühtlaselt järsemate ning kõrgemate nõlvadega. Muistise läbimõõt on 10 m ja kõrgus 1,2- 1,5 m. Kääpal kasvavad männid ja kuused. kraav kääpa ümber ei ole jälgitav. Kääpa keskele on kaevatud 1m läbimõõduga ja 0,5 m sügavune lohk, mis on muistise algset kuju kõvasti muutnud.	
Kääbas (reg. nr 13470)	Riigiomandis	Kääbas on ümmargune, üsna kõrgete ja järskude nõlvadega, kusjuures põhjakülg on järsem ning lõunakülg laugem. Kääpa läbimõõt on 13 m ja kõrgus 1,9 m. Kääpal kasvavad kuused. Kraav muistise ümber ei ole jälgitav. Kääpa keskele ning lääne ossa on kaevatud suri lohke, mis on praeguseks sammaldunud. Muistise jalamil esineb prahti ja okste risu.	

Kääbas (reg. nr 13471)	Riigiomandis	Võru maakond, Lasva vald, Kääpa küla Võru metskond 25	
Kääbas (reg. nr 13472)	Riigiomandis	Võru maakond, Lasva vald, Kääpa küla Võru metskond 25	
Kääbas (reg. nr 13473)	Riigiomandis	Võru maakond, Lasva vald, Kääpa küla Võru metskond 25	
Kääbas (reg. nr 13474)	Riigiomandis	Võru maakond, Lasva vald, Kääpa küla Võru metskond 25	
Kääbas (reg. nr 13475)	Riigiomandis	Võru maakond, Lasva vald, Kääpa küla Võru metskond 25	
Kääbas (reg. nr 13476)	Riigiomandis	Võru maakond, Lasva vald, Kääpa küla Võru metskond 25	

Kääbas (reg. nr 13477)	Riigiomandis	Kunagine u 25 m pikkune 3-4 m laiune ja u 0,8 m kõrgune kääbas on tee-ehituse ja kraavide rajamise käigus praktiliselt hävinud. Kääbas on praktiliselt kogu ulatuses hävinenud seoses tee-ehituse ja eurokraavide rajamisega.	
Kääbas (reg. nr 13478)	Riigiomandis	Kääbast ei ole võimalik maastikul tuvastada.	
Kääbas (reg. nr 13479)	Riigiomandis	Kääbas on ümmargune, üsna madal, laugete nõlvadega, pealt lame. Kääpa läbimõõt on 9 m ja kõrgus 0,8 m. Kääpal kasvab üks mänd ja noored kuused. Kraav kääpa ümber on jälgitav loode jalamil. Kääpa keskele on kaevatud madalaid lohke, mis on praeguseks sammaldunud.	
Kääbas (reg. nr 13480)	Riigiomandis	Kääbas on piklik loode-kagu suunas, üsna madal ja laugete nõlvadega, pealt lame ning üsna ebamääraste piirjoontega. Kääpa pikkus loode-kagu suunas on 13 m, laius 4,5 m ning kõrgus 0,5-1 m. Kääpal kasvavad männid ja noored kuused. Kraav kääpa ümber pole jälgitav. Kääbas jääb kahe metsatee vahele ning mõlema tee tegemisel on kääbast lõhutud nii kagu kui põhja-loode otsast. Lisaks on kääpa kagu otsast üsna hiljuti ülesõidetud mingisuguse masinaga, mis on samuti kääbast lõhkunud.	
Kääbas (reg. nr 13481)	Riigiomandis	Ümmargune, tühtlaselt laugete nõlvadega, pealt lame, lõunakülj on mõnevõrra laugem ja madalam, põhja- ja idaküljed järsemad. Kääpa läbimõõt on keskmiselt 12 m, kõrgus 1,3 m. Kääbas on võrdlemisi hästi säilinud, keskosas on üksikud kinnikasvanud lohud. Kääpal kasvavad männid ja kuused, kääbast ümbritsev kraav on jälgitav. Kääbas on väga hästi säilinud. Peal kasvavad kuused ja männid, muistis on tugevalt sammaldunud. Lähiumbruses vähesel määral olmeprahti.	
Kääbas (reg. nr 13482)	Riigiomandis	Kääbas on ümmargune, tühtlaselt järskude nõlvadega. Muistise läbimõõt on u 11 m, kõrgus 1,3. Kääbas on veidi lõhutud, kääpa kirdenõlval ja lääneosas on madalad sammaldunud lohud. Kääpal kasvavad männid ja kuused. Kraav kääpa ümber on jälgitav kõige paremini põhjajalamil. Mälestis on üldiselt hästi säilinud, lähiumbrus on korras, peal kasvavad männid.	

Kääbas (reg. nr 13483)	Riigiomandis	Kääbas on ümmargune, ühtlaselt kõrgete ja järskude nõlvadega. Muistise läbimõõt on u 12 m, kõrgus 1,8 m. Kääpa laele on kaevatud u 1,5 m läbimõõduga 0,5 m sügavune lohk, mis on tugevalt sammaldunud. Kääpal kasvavad männid ja üksikud kuused. Kraav kääpa ümber on enamasti jälgitav. Kääbas on üldiselt hästi säilinud. Üldseisukord ja hooldusaste on hea, lähiümbrus on korras.	
Kääbas (reg. nr 13484)	Riigiomandis	Kääbas on ümmargune, pealt lame, laugete nõlvadega, põhjakül on teistest järsem ja kõrgem. Muistise läbimõõt on 13 m, kõrgus 1,1 m. Kääbas on hästi säilinud, peal kasvavad männid ja kuused. Kääbast ümbritsev kraav on jälgitav. Üldseisukord ja hooldusaste on hea, kääbas on hästi säilinud, lähiümbrus on korras.	
Kääbas (reg. nr 13485)	RMK Võru Metskond	Kääbas on ümmargune, läbimõõduga u 11 m, kõrgusega 1-1,2 m. Tema põhjapoolne külg on kõrgem ja järsem, lõunakül aga madalam ja laugem. Kääpa edelapoolne jalam on tee tegemisel natuke lõhutud. Kääpa lael ning jalamil esineb väiksemaid sammaldunud lohke. Kraav kääpa ümber on jälgitav. Mälestise üldine seisund on hea. Kääbas on pealt sammaldunud, peal kasvab paar mändi. Muistist ümbritsev kraav on kergelt aimatav. Metsas on hiljuti toimunud harvendusraie, metsatraktoriga kääpa peal sõidetud ei ole. Ümbrus on üldiselt korras, kuigi tee äärde on visatud prahti.	
Mõrgi küla linnus (reg. nr 13486)	Lasva valla omandis	Kalevipoja säng tüüpi linnamägi Mõrgi külas 15-20m kõrgusel seljakul. Linnuseõu on SO-NW suunas piklik, otstest kitsenev, pindala u 2000m ² , õhukese kultuurkihiga. Mõlemas otsas on mullast ja kruusast vall, milles on olnud puitkonstruktsioonid. SO-poolse, laululava ja tee ehitamisega osalt lõhutud valli välisjalamil on kraav; valli kõrgus siseküljelt 1,5m, välisküljelt 4m; välisjalamil on terrassitaoline 67m laiune vöönd; valli ülaosas on tukke. Õue keskosas on ovaalne lame looduslik kühm. NW-vallis olevate tukkide vanuseks C14 meetodil on kalibreerituna 455-625a. pKr. Muistise üldine seisukord on rahuldav. Tähis puudub, kuigi linnuse läänepoolses otsas on vana kase külge kinnitatud metalltahvel kirjaga „Kuningamägi”. Linnuse õuel ning lõunanõlval on hiljuti toimunud kulupõleng. Lõunanõlval on ridamisi koristamata maha kukkunud metsakuivi puid ning ülevalt alla veeretatud kaks pinki. Linnuse lael paikneb korrastamata lõkkeplats. Hiljuti on keegi uljaspea autoga järsust linnuse lõunanõlvast üles sõitnud, kuigi linnuse idaotsas on selleks ettenähtud eraldi juba varem sissesõidetud tee.	Omanik võib teha esmaseid hooldustöid; nt niita heina ja võsa.
Ohvrikivi (reg.nr. 13487)	Riigiomandis	Ohvrikivi on üsna maa sees, tema pikisuund on loodest kagusse. Kivi suurim pikkus on 4,2 m, suurim laius loodeotsas on 3,9 m, väikseim laius kaguotsas on 2,1 m. Kivi loodepoolne osa on maapinnast 15-25 cm kõrgemal, kagupoolse ta langeb, olles kaguservas vaid 5 cm maapinnast kõrgemal. Kivi loodepoolses osas on jäljed, mida rahvasuus peetakse Rootsi kuninga jalajäljeks. Kivi lääneservas on väike, umbes 12 cm läbimõõduga lohk. Kivi on peaaegu kogu ulatuses kaetud samblaga. Kivi kirdeservast suundub keskosa poole suurem pragu, mis	

		aga kivi edelaserva ei ulatu.	
Kääbas (reg. nr 13488)		Kääbas on ovaalse põhiplaaniga, pikisuunaga kirdest edelasse. Tema pikkus selles suunas on 14 m, laius vastassuunas 9 m ja kõrgus 1,1-1,2 m. Kääbas on üsna lõhutud, mistõttu on raske määrata tema algset kuju ja suurust. Kääbas paistab algselt olevat lohud laugete nõlvadega, pealt kumer. Kääpa kirdepoolses osas on kaks lohku, edelaosas üks lohk, loodenõlval üks lohk. Lohud on vanad ning kamardunud. Kraav kääpa ümber pole jälgitav kogu ulatuses (Mälestise kirjeldus on koostatud mälestise passi põhjal).	
Kääbas (reg. nr 13489)	Riigiomandis	Võru maakond, Lasva vald, Paidra küla Paidra-Karli. Mälestis ei ole maastikul lokaliseeritav.	
Kääbas (reg. nr 13490)	Riigiomandis	Kääbas on laugete nõlvadega, kusjuures tema loodenõlv on kõrgem ja järsem, kagunõlv aga laugem ja madalam. Kääpa läbimõõt on 12 meetrit ja kõrgus 0,7-0,8 meetrit. Kääpa idanõlval on madal, kinnikasvanud lohk. Muistise peal kasvavad noored kuused ning asetseb kaks kändu. Kraav on jälgitav kagujaamil. Kääbas on võrdlemisi hästi säilinud ning selle lähiümbrus on korras.	
Kääbaskalmistu (Kääpad reg nr 13493-13502)	Riigiomandis	Kääbaskalmistu (Kääpad reg nr 13493-13502) asub endise jaotuse järgi Rõuge kihelkonnas, Pindi vallas, Paidra külas. Kääpad paiknevad Võru-Räpina maantee ja Vohandu jõe vahelises metsas, nõrgalt lainjal liivikul. Kääbaskalmistu koosneb üheksast ümmargusest ja ühes piklikust kääpast. Kääbas on ümmargune, üsna madal, laugete nõlvadega, pealt lame. Mõnevõrra kõrgem ja järsem on kääpa lääneosa. Kääpa läbimõõt on ca 9m, kõrgus on ca 0,9 m. Kääbas on võrdlemisi hästi säilinud, vaid tema kirdeosas on jälgitav madal, samblaga kaetud lohk. Kraav kääpa ümber pole jälgitav.	
Kääbas (reg. nr 13503)		Võru maakond, Lasva vald, Paidra küla Popsi	

Kääbas (reg. nr 13504)		Kääbas on kõrgete, järskude nõlvadega, pealt kumer, selle läbimõõt on 10 m, kõrgus 2 m. Muistise lael ja läänenõlval esineb väiksemaid lohke. Suurem lohk, mõõtmetega 1,5 x 1,5 meetrit, on kaevatud muistise idanõlvale. Kõik lohud on nüüdseks sammaldunud. Kääpal kasvab üks mänd. Kraav kääpa ümber on märgatav. Üldseisukord ja hooldusaste on võrdlemisi hea.	
Kääbas (reg. nr 13505)		Kääbas on laugete nõlvadega, pealt lame, tema põhjakülg on on mõnevõrra järsem ja kõrgem, lõunakülg aga laugem ja madalam. Kääpa läbimõõt on 9 meetrit ja kõrgus 1,2 meetrit. Kääpal kasvab üks mänd. Kraav on selgemini jälgitav põhjalamil. Kääbas on võrdlemisi hästi säilinud. Muistise ümbruses esineb oksterisu.	
Kääbas (reg. nr 13506)	Eraomandis	Kääbas on võrdlemisi madal, laugete nõlvadega, pealt lame. Kääpa läbimõõt on 9-10 m, see on põhja-lõuna suunas veidi ovaalne; selle kõrgus on 0,5 m. Kääpal kasvavad üksikud männid. Kraav kääpa ümber ei ole jälgitav. Kääbas asub kahe metsatee vahel ning nende teede tegemine on seda lõhkunud. Seetõttu muistise esialgne kuju on muutunud.	
Kääbas (reg. nr 13507)		Kääbas on ühtlaselt järsemate nõlvadega, mõnevõrra laugem on lõunanõlv. Kääpa läbimõõt on 12 meetrit ja kõrgus 1,7 meetrit. Kääpal kasvavad üksikud männid ning asuvad mõned kännud. Kääbas on lõhutud, selle põhja- ja idaküljele on kaevatud lohke, mis on nüüdseks sammaldunud.	
Kääbas (reg. nr 13508)		Kääpa põhjanõlv on on võrdlemisi järsk ning kõrge, lõuanõlv aga madal ja lauge. Kääpa läbimõõt on 13 meetrit ja kõrgus 1,4 meetrit. Muistisel kasvavad üksikud männid ning asuvad mõned kännud. Kraav kääpa ümber on selgemini jälgitav vaid põhjalamil. Kääpas on võrdlemisi hästi säilinud, selle ümber esineb oksterisu.	
Kääbas (reg. nr 13509)	Keskkonna- ministeerium	Kääbas on ümmargune liivast kuhjatud, üsna laugete ja madalate nõlvadega, pealt lame. Kääpa läbimõõt on u 12 m, kõrgus u 1 m. Kääbas on lõhutud, keskele on kaevatud suurem lohk, mis on sammaldunud. Väiksemaid lohke esineb ka kääpa põhja- ja edelaküljel. Kääpa üldine seisukord on rahuldav. Muistise lael esineb suurem sammaldunud lohk, väiksemaid lohke võib leida ka jalamilt. Mälestis paikneb vahetult metsatee ääres, mille laiendamise korral võib saada kahjustada. Kääbas on tähistatud uue plastikpostiga. Ümbruskond korras.	

Kääbas (reg. nr 13510)	Keskkonna- ministeerium	Kääbas on liivast kuhjatud, ümmargune, üsna ühtlaselt järskude nõlvadega. Kääpa läbimõõt on u 9 m, kõrgus 1,2 m. Kääpa keskele on kaevatud suurem lohk, mis on sammaldunud. Madalamaid lohke võib märgata ka kääpa idaküljel. Kraav kääpa ümber on vaevalt jälgitav. Kääbas on üldiselt rahuldavas seisukorras, muistise laele on kaevatud suurem lohk, mis on sammaldunud, väiksemaid sammaldunud lohke esineb ka kääpa jalamil. Mälestis paikneb vahetult metsatee ääres, mille laiendamise korral võib saada kahjustada. Kääbas on tähistatud uue plastikpostiga, kuigi vana metallpost seisib mõnevõrra eemal puu najal. Ümbruskond muidu korras.	
Kiviaja asulakoht (reg. nr. 13403)		Asulakoht paikneb Võhandu jõe vasakul kaldal Võru-Räpina maanteel, Kääpa sillast umbes 150 m ülesvoolu. Jõe veetase on tänapäeval asula eksisteerimise ajaga võrreldes kõrgem, mistõttu kultuurkiht on kaetud hiljem pealekasvanud turbaga, mille paksus ulatub jõe lähemas osas kuni 2 meetrini. Vastavalt veetaseme tõusule on asula nähtavasti jõe kallast mööda ülespoole nihkunud. Üldseisukord ja hooldusaste on hea. Asulakoht paikneb Võhandu jõe luhal, kus aktiivselt maaharimisega ei tegeleta.	
Asulakoht (reg. nr. 13402)	Eraomandis	Asulakoht paikneb Lasva vallas Kääpa külas Võhandu jõe lõunakaldal Palootsa talu maadel.	
Ohvriallikas "Ilmamäe allikas" (reg. nr. 13401)		Võru maakond, Lasva vald, Tohkri küla Ilmamäe. Ala on hooldatud.	
Ohverdamiskoht "Tammetsoor", "Tammelump" (reg. nr. 13400)		Võru maakond, Lasva vald, Tohkri küla Ilmamäe	